

сучасної освіти та науки, вивчення та впровадження у практику роботи навчальних закладів освіти технологій передового педагогічного досвіду.

Список використаних джерел:

1. Дистервег А. Руководство к образованию немецких учителей / А. Дистервег. – М.: Учпедгиз, 1956. – С. 136–203.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови: (з дод. і допов.) / [уклад. І Голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: Перун, 2005. – 1728 с.
3. Карелин А. Большая энциклопедия психологических тестов / А. Карелин А. – М.: Эксмо, 2007. – 416 с.
4. Кузьменко Ю. Реалізація проектної методики у процесі формування культури навчальної діяльності школярів/ Ю. Кузьменко. – Херсон, РПО, 2008. – 50 с.
5. Казанчук І. Паблікрейшнз в діяльності органів внутрішніх справ / І. Казанчук; за заг. ред. О. М. Бандурка. – Харків: Основа, 2003. – 197 с. – Бібліогр.: с. 171–186.
6. Куцова О.М. Стратегії формування іміджу політичного лідера: регіональний вимір: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / Олена Миколаївна Куцова. – Одеса, 2010. – 17 с.
7. Маценко В. Технологія іміджу/ В. Маценко. – К.: Главник, 2005. – 96 с. – (Психол. інструментарій). – Бібліогр.: с. 94.
8. Медведева Е. Основы рекламоведения/ Е. Медведева. – М.: РИП-холдинг, 2004. – 266 с. – (Серия «Академия рекламы»).
9. Ніколаєску І. Акмеологічний підхід до розвитку професійного іміджу сучасного педагога в системі післядипломної освіти [Електронний ресурс] / І. Ніколаєску // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2012. – № 5 (1). – С. 245–251. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv-2012-5\(1\)-39.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ppsv-2012-5(1)-39.pdf). – Назва з екрана.
10. Новейший психологический словарь / [В. Б. Шапарь, В. Е. Россоха, О.В. Шапарь; под общ. ред. В. Б. Шапаря]. – 2-е изд. – Ростов н/ Д: Феникс, 2006. – 808 с.

Гороховська Т.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар,
ПВНЗ «Київський медичний університет»*

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Входження України у світовий освітній простір потребує переосмислення наявного педагогічного досвіду та розвитку нових педагогічних ідей і підходів до навчання дітей з особливими потребами, зміною освітньої парадигми, що передбачає умови, за яких учні, які є суб'єктами освітнього процесу, набувають реальних прав, що забезпечують їм особистісний розвиток і сприяють їх соціалізації. Крім того, ця проблема пов'язана також із зростанням кількості дітей, які не справляються з вимогами загальноосвітніх програм, з одного боку, і недостатньою підготовленістю випускників педагогічних вузів до роботи з дітьми з особливими потребами, з іншого.

Наразі, враховуючи те, що на окремі частини території України проходять військові дії, які стають причиною отримання інвалідності не лише дорослими людьми, але дуже часто й дітьми, у будь-якій школі та практично в будь-якому класі навчаються діти з особливими потребами. Їм необхідна

особлива підтримки з боку держави, сім'ї, педагогів, які забезпечать їм повну та повноцінну інтеграцію в суспільство, дозволять не тільки особливим чином освоювати загальноосвітні програми, але й набути навички соціальної адаптації, реалізовувати власну життєву компетентність.

У цьому контексті безумовна пріоритетність педагогічного супроводу з боку компетентного фахівця, здатного бачити дитину з проблемами в розвитку, з особливими потребами, готового до реалізації різноманітних форм і видів допомоги з урахуванням індивідуальних і особистісних особливостей. Не менш гострою в досліджуваному полі є актуальність визначеної проблеми на науково-педагогічному рівні, яка визначається недостатньо дослідженою стратегією вищої професійної соціально-педагогічної освіти.

Проаналізувавши науково-педагогічну літературу приходимо до висновку, що проблема навчання дітей з особливими потребами вийшла за рамки корекційного підходу, вона потребує пошуку стратегій підготовки фахівців, здатних її вирішувати, інтегруючись у сферу професійної підготовки.

Упровадження інклюзивної освіти в Україні є відображенням об'єктивних вимог, що має на меті забезпечення прав на якісну освіту всім без винятку громадянам, у тому числі особам з особливими потребами [1, с. 172].

Вищезазначені тенденції зумовлюють потребу у виявленні стратегії підготовки майбутнього педагога, а також розроблення концепції, моделі та визначення соціально-педагогічних умов професійної підготовки майбутнього педагога навчального закладу, здатного надавати кваліфіковану допомогу дітям з особливими потребами та їх сім'ям. У нашому випадку під стратегією розуміється концептуальне обґрунтування процесу підготовки майбутнього педагога та формування у нього готовності до інклюзивного навчання дітей з інвалідністю на основі цілісного, системного та компетентнісного підходів. Нові вимоги до процесу підготовки таких фахівців у педагогічних вузах, зумовлені соціальним замовленням, створюють перспективу концептуального переосмислення всієї системи їх професійної підготовки в педагогічному вузі.

Таким чином, упровадження інклюзивної освіти складна, неоднозначна, багатоаспектна проблема, яка об'єднує у собі цілий ряд відносно самостійних наукових і прикладних напрямів, потребує розгляду та розробки нормативно-правових, психолого-педагогічних, програмно-змістових і соціальних засад [1, с. 174].

Назріла необхідність створення такої системи навчання, за якої дитина з особливими потребами не відокремлювалася б від товариства дітей з нормальним розвитком. Сам по собі органічний дефект є фактом. Адже педагогу доводиться мати справу не стільки з біологічними фактами, скільки з їх соціальними наслідками. Коли перед нами позбавлена можливості самостійно пересуватися дитина як об'єкт виховання, то тут доводиться мати справу не стільки з неможливістю ходити, скільки з тими конфліктами, які виникають у такої дитини при входженні в життя. Тому виховання дитини з інвалідністю є соціальним вихованням.

До основних здобутків інклюзивного освітнього середовища варто віднести: активне залучення осіб з особливими потребами у соціум, їх адаптацію, соціалізацію, навчання, виховання та розвиток на благо суспільства.

Важливим аспектом інклюзивної освіти є забезпечення ефективності та якості навчання, застосування форм, методів і технологій, які враховують індивідуальні особливості осіб з особливими потребами. Інклюзивна освіта є довгостроковою стратегією – від інтегрування у навчальному закладі до інтегрування у суспільстві – це і процес, і результат [2].

Наразі малодослідженими залишаються найважливіші аспекти соціально-педагогічної роботи з молоддю з особливими потребами: недостатньо розроблені педагогічні технології соціально-педагогічної роботи з молоддю з особливими потребами в умовах інклюзивного освітнього простору ВНЗ, що спрямовані на розвиток соціальної активності цієї категорії студентів та їхню інтеграцію в середовище навчального закладу, а також забезпечують надання соціально-психологічної та інформаційно-консультативної допомоги педагогічним працівникам, які створюють умови для соціалізації цих студентів [3, с. 9].

Навчання в інклюзивних освітніх закладах корисне як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для інших дітей, членів родин та суспільства у цілому. Взаємодія зі здоровими дітьми сприяє когнітивному, фізичному, мовному, соціальному та емоційному розвитку дітей з особливими освітніми потребами. При цьому діти з типовим рівнем розвитку демонструють відповідні моделі поведінки дітям з особливими освітніми потребами і мотивують їх до розвитку та цілеспрямованого використання нових знань і вмінь. Взаємодія між учнями з особливими освітніми потребами та іншими дітьми в інклюзивних класах сприяє налагодженню між ними дружніх стосунків. Завдяки такій взаємодії діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей, вони стають більш чуйними, готовими до взаємодопомоги [2].

Таким чином, впровадження інклюзивної освіти складна, неоднозначна, багатоаспектна проблема, що об'єднує у собі цілий ряд відносно самостійних наукових та прикладних напрямів, потребує розгляду та розробки нормативно-правових, психолого-педагогічних, програмно-змістових, соціально-психологічних засад. Широке упровадження інклюзивної освіти має здійснюватися поступово, у міру підготовки кваліфікованих кадрів і зміни ставлення суспільства до осіб означеної категорії. Цьому може бути присвячене наступне дослідження, яке передбачає подальші пошуки у розробці навчальних програм, форм, методів навчання відповідно до потреб інклюзивної освіти.

Список використаних джерел:

1. Москалюк О. І. Інклюзивна освіта в контексті проблем, суперечностей та перспектив / О. І. Москалюк // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2017. – Випуск 1 (40). – С. 172–174.
2. Переверзева О. В. Інклюзивна освіта як соціально-педагогічний феномен у контексті інноваційного розвитку [Електронний ресурс] / О. В. Переверзева. – Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара – Дніпро. Режим доступу : http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Tezy_Pereverzewoy_OW_DNU_konf_3.pdf
3. Чайковський М.Є. Соціально-педагогічна робота з молоддю з особливими потребами в інклюзивному освітньому просторі: монографія / М.Є. Чайковський – К.: Університет «Україна», 2015. – 436 с.